

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 8 maja 2014 r. *

Dyrektywa 2004/83/WE — Minimalne normy dotyczące warunków przyznania statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej — Dyrektywa 2005/85/WE — Minimalne normy dotyczące procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w państwach członkowskich — Krajowy przepis proceduralny uzależniający rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej od uprzedniego oddalenia wniosku mającego na celu uzyskanie statusu uchodźcy — Dopuszczalność — Autonomia proceduralna państw członkowskich — Zasada skuteczności — Prawo do dobrej administracji — Karta praw podstawowych Unii Europejskiej — Artykuł 41 — Bezstronność i szybkość postępowania

W sprawie C-604/12

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Supreme Court (Irlandia) postanowieniem z dnia 19 grudnia 2012 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 27 grudnia 2012 r., w postępowaniu:

H.N.

przeciwko

Minister for Justice, Equality and Law Reform,

Ireland,

Attorney General,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: L. Bay Larsen (sprawozdawca), prezes izby, K. Lenaerts, wiceprezes Trybunału, pełniący obowiązki sędziego czwartej izby, M. Safjan, J. Malenovský i A. Prechal, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

sekretarz: A. Impellizzeri, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 17 października 2013 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu H.N. przez T. Coughlana, solicitor, J. O'Reilly'ego, SC, oraz M. McGratha, BL,

* Język postępowania: angielski.

- w imieniu Minister for Justice, Equality and Law Reform przez E. Creedon, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu belgijskiego przez T. Materne'a oraz C. Pochet, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzego oraz J. Möllera, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez G. Palatiella, avvocato dello Stato,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez M. Condou-Durande oraz M. Wilderspina, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 7 listopada 2013 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osób, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony, oraz zawartości przyznawanej ochrony (Dz.U. L 304, s. 12) oraz art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy M.N., obywatelem pakistańskim, a Minister for Justice, Equality and Law Reform (zwanym dalej „ministrem”), Irland i Attorney General w przedmiocie udzielonej przez ministra odmowy rozpatrzenia wniosku skarżącego o przyznanie statusu ochrony uzupełniającej w braku uprzedniego wniosku mającego na celu uzyskanie statusu uchodźcy.

Ramy prawne

Prawo Unii

Dyrektywa 2004/83

- 3 Zgodnie z motywami 5, 6 i 24 dyrektywy 2004/83:
  - „(5) Konkluzje z Tampere przewidują także, iż zasady dotyczące statusu uchodźcy powinny zostać uzupełnione przez środki dodatkowych form ochrony, oferujących właściwy status jakiegokolwiek osobie potrzebującej takiej ochrony.
  - (6) Głównym celem niniejszej dyrektywy jest zapewnienie, z jednej strony, aby państwa członkowskie stosowały wspólne kryteria dla identyfikacji osób rzeczywiście potrzebujących międzynarodowej ochrony, a z drugiej strony, aby we wszystkich państwach członkowskich był dostępny minimalny poziom świadczeń dla takich osób.

[...]

(24) Powinny być także określone minimalne normy dla definicji i określenia istoty uzupełniającego statusu ochronnego. Ochrona uzupełniająca powinna być uzupełniająca i dodatkowa wobec ochrony uchodźców przewidzianej w {Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, podpisanej w Genewie w dniu 28 lipca 1951 r. [*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 189, s. 150, nr 2545 (1954)], która weszła w życie w dniu 22 kwietnia 1954 r. (zwanej dalej „konwencją genewską”)}

4 W rozumieniu art. 2 lit. a), c), e) i f) wspomnianej dyrektywy:

„a) »międzynarodowa ochrona« oznacza status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej, tak jak to określono w lit. d) i f);

[...]

c) »uchodźca« oznacza obywatela państwa trzeciego, który posiadając uzasadnioną obawę bycia prześladowanym z powodów rasowych, religijnych, narodowościowych, przekonań politycznych lub członkostwa w określonej grupie społecznej, znajduje się poza krajem, którego jest obywatelem, i jest niezdolny do wykorzystania bądź, ze względu na taką obawę, nie chce wykorzystać ochrony takiego państwa, lub bezpaństwowca, który, będąc poza państwem poprzedniego miejsca stałego pobytu, z takich samych powodów, jak wskazano powyżej, jest niezdolny do powrotu lub – posiadając taką obawę – nie chce wrócić do niego i do którego art. 12 nie ma zastosowania;

[...]

e) »osoba kwalifikująca się do ochrony uzupełniającej« oznacza obywatela państwa trzeciego [...], który nie kwalifikuje się jako uchodźca, lecz w odniesieniu do którego istnieją istotne podstawy, aby uznać, iż jeśli taka osoba wróci do swojego kraju pochodzenia [...], może napotkać rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy, jak określono w art. 15 [...];

f) »status ochrony uzupełniającej« oznacza uznanie przez państwo członkowskie obywatela państwa trzeciego albo bezpaństwowca [za] osob[ę] kwalifikując[ą] się do ochrony uzupełniającej”.

5 Artykuł 15 lit. c) dyrektywy 2004/83, ujęty w rozdziale V, zatytułowanym „Kwalifikacje dla ochrony uzupełniającej”, stanowi pod nagłówkiem „Poważna krzywda”, że obejmuje ona:

„c) poważne i zindywidualizowane zagrożenie życia ludności cywilnej lub poszczególnych osób, wynikające z przemocy o charakterze niedyskryminującym, w sytuacjach międzynarodowych lub wewnętrznych konfliktów zbrojnych”.

6 Artykuł 18 dyrektywy 2004/83 stanowi:

„Państwa członkowskie przyznają status ochrony uzupełniającej obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi, który kwalifikuje się do ochrony uzupełniającej zgodnie z rozdziałami II i V”.

Dyrektywa 2005/85/WE

- 7 Artykuł 3 ust. 3 i 4 dyrektywy Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w państwach członkowskich (Dz.U. L 326, s. 13) stanowi:

„3. W przypadku gdy państwa członkowskie stosują lub wprowadzają procedurę, na mocy której wnioski o udzielenie azylu są rozpatrywane zarówno jako wnioski na podstawie konwencji genewskiej, jak i jako wnioski o inne rodzaje ochrony międzynarodowej ze względu na okoliczności określone w art. 15 dyrektywy 2004/83/WE, stosują one niniejszą dyrektywę przez cały czas trwania procedury.

4. Ponadto państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o stosowaniu przepisów niniejszej dyrektywy w procedurach dotyczących decyzji w sprawie wniosków o jakiegokolwiek rodzaju ochrony międzynarodowej”.

- 8 Na mocy art. 23 ust. 4 tej dyrektywy państwa członkowskie mają możliwość przyspieszenia procedury rozpatrywania przesłanek określonych dla uzyskania statusu uchodźcy, w szczególności gdy wnioskodawca w sposób oczywisty nie spełnia warunków statusu uchodźcy.

Prawo irlandzkie

- 9 Należy zauważyć, że w Irlandii dla celów uzyskania międzynarodowej ochrony istnieją dwa rodzaje wniosków, mianowicie:

- wniosek o udzielenie azylu, a w przypadku decyzji odmownej w przedmiocie tego wniosku:
- wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej.

- 10 W tymże państwie członkowskim każdy z tych dwóch wniosków jest przedmiotem szczególnego postępowania, które następuje jedno po drugim.

- 11 Przepisy regulujące rozpatrywanie wniosków o udzielenie azylu zawarte są zasadniczo w Refugee Act 1996 (ustawie o uchodźcach z 1996 r.) w brzmieniu obowiązującym w chwili zaistnienia okoliczności rozpatrywanych w postępowaniu głównym.

- 12 Na podstawie art. 3 Immigration Act 1999 (ustawy w sprawie imigracji z 1999 r.) minister uzyskał uprawnienie do wydawania nakazów wydalenia osób, w tym na mocy art. 3 ust. 2 lit. f) tej ustawy wobec „osób, których wnioski o udzielenie azylu zostały rozpatrzone przez [ministra] odmownie”.

- 13 Przepisy regulujące rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony uzupełniającej zawarte są w European Communities (Eligibility for Protection) Regulations 2006 (Statutory Instrument nr 518/2006) [rozporządzeniu dotyczącym Wspólnot Europejskich (kwalifikacje dla uzyskania ochrony) z 2006 r.] mającym na celu między innymi transpozycję dyrektywy 2004/83 (zwanym dalej „rozporządzeniem z 2006 r.”).

- 14 Artykuł 3 rozporządzenia z 2006 r. stanowi:

„1. [...] niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do następujących decyzji [...]:

[...]

- c) powiadomienia o zamiarze wydania nakazu wydalenia na podstawie art. 3 ust. 3 [Immigration Act 1999] w odniesieniu do osoby, której dotyczy art. 3 ust. 2 lit. f) [...];

[...]”.

15 Artykuł 4 tego rozporządzenia stanowi:

„1.a) Powiadomienie o zamiarze na podstawie art. 3 ust. 3 [Immigration Act 1999] obejmuje pouczenie, że gdy osoba, do której ma zastosowanie art. 3 ust. 2 lit. f) tej ustawy, uważa, iż kwalifikuje się do ochrony uzupełniającej, może oprócz złożenia oświadczeń na podstawie art. 3 ust. 3 lit. b) tej ustawy złożyć do ministra wnioski o udzielenie ochrony uzupełniającej w terminie 15 dni podanym w powiadomieniu.

[...]

2. Minister nie ma obowiązku rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej złożonego przez osobę inną niż osoba, do której ma zastosowanie art. 3 ust. 2 lit. f) [Immigration Act 1999], lub złożonego na formularzu innym niż wymieniony w ust. 1 lit. b)”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

16 M.N. jest obywatelem pakistańskim, który wjechał na terytorium Irlandii w 2003 r. na podstawie wizy opatrzonej wzmianką „student”.

17 Po zawarciu związku małżeńskiego z obywatelką irlandzką uzyskał on zezwolenie na pobyt w Irlandii do dnia 31 grudnia 2005 r.

18 W dniu 23 lutego 2006 r. minister powiadomił M.N., po pierwsze, o nieprzedłużeniu jego dokumentu pobytowego ze względu na to, że przestał zamieszkiwać z małżonką, a po drugie, o zamiarze wydania na podstawie swoich uprawnień ustawowych nakazu jego wydalenia.

19 Nie złożony wcześniej wniosku o udzielenie azylu, w dniu 16 czerwca 2009 r. M.N. zwrócił się do ministra o rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej, podnosząc zasadniczo, że mimo braku obawy bycia prześladowanym boi się wrócić do swojego państwa pochodzenia ze względu na ryzyko doznania „poważnej krzywdy” w rozumieniu art. 15 dyrektywy 2004/83.

20 W dniu 23 czerwca 2009 r. minister powiadomił M.N. o tym, że niemożliwe jest rozpatrzenie jego wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej, wskazując, że możliwość złożenia wniosku o przyznanie statusu ochrony uzupełniającej jest uzależniona zgodnie z prawem irlandzkim od oddalenia wniosku o przyznanie statusu uchodźcy.

21 W następstwie nowych starań M.N. o rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej minister w piśmie z dnia 27 lipca 2009 r. powtórzył powód odmowy rozpatrzenia tego wniosku.

22 W dniu 12 października 2009 r. M.N. wniósł do High Court skargę o stwierdzenie nieważności decyzji ministra, uznając, że na podstawie prawa krajowego transponującego dyrektywę 2004/83 powinno mu przysługiwać prawo do złożenia „autonomicznego” wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej.

23 Po oddaleniu tej skargi o stwierdzenie nieważności M.N. odwołał się do Supreme Court.

- 24 W tych okolicznościach Supreme Court postanowił zawiesić postępowanie i przedłożyć Trybunałowi następujące pytanie prejudycjalne:

„Czy dyrektywa [2004/83], interpretowana w świetle zasady dobrej administracji wynikającej z prawa Unii Europejskiej, a w szczególności wyrażonej w art. 41 [karty], umożliwia państwu członkowskiemu ustalenie w jego prawie, że wniosek o przyznanie statusu ochrony uzupełniającej może być rozpatrzony tylko, jeśli wnioskodawca uprzednio złożył wniosek o przyznanie statusu uchodźcy, który został rozpatrzony odmownie zgodnie z prawem krajowym?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 25 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy dyrektywę 2004/83 oraz prawo do dobrej administracji należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które przewiduje istnienie dwóch oddzielnych i następujących po sobie procedur dla celów rozpatrzenia, odpowiednio, wniosku o udzielenie azylu i wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej i które uzależnia rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej od uprzedniego oddalenia wniosku mającego na celu uzyskanie statusu uchodźcy.
- 26 Na wstępie należy przypomnieć, że dyrektywa 2004/38 w ramach koncepcji „międzynarodowej ochrony” reguluje dwa odrębne systemy ochrony, mianowicie, po pierwsze, status uchodźcy, a po drugie, status ochrony uzupełniającej.
- 27 W tym względzie należy zauważyć, że jak wynika z motywów 3, 16 i 17 dyrektywy 2004/83, konwencja genewska zawiera fundamenty międzynarodowego reżimu prawnego ochrony uchodźców, a przepisy tej dyrektywy zostały ustanowione jako wytyczne dla właściwych organów państw członkowskich przy stosowaniu tej konwencji w oparciu o wspólne pojęcia i kryteria (wyrok X i in., od C-199/12 do C-201/12, EU:C:2013:720, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 28 Wykładni przepisów wspomnianej dyrektywy należy zatem dokonywać w świetle jej ogólnej systematyki i przyświecającego jej celu z poszanowaniem wskazanej konwencji i innych odpowiednich traktatów, o których mowa w art. 78 ust. 1 TFUE (wyrok Abed El Karem El Kott i in., C-364/11, EU:C:2012:826, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 29 W tym względzie należy przypomnieć, że art. 2 lit. e) dyrektywy 2004/83 zgodnie ze swoim brzmieniem określa osobę kwalifikującą się do ochrony uzupełniającej jako obywatela państwa trzeciego albo bezpaństwowca, który nie kwalifikuje się jako uchodźca.
- 30 Zastosowanie terminu „uzupełniająca” oraz brzmienie tego artykułu wskazują, że status ochrony uzupełniającej jest przeznaczony dla obywateli państw trzecich, którzy nie spełniają przesłanek wymaganych do uzyskania statusu uchodźcy.
- 31 Ponadto z motywów 5, 6 i 24 dyrektywy 2004/83 wynika, że minimalne kryteria przyznania ochrony uzupełniającej powinny umożliwić uzupełnienie ochrony uchodźców wprowadzonej konwencją genewską poprzez identyfikację osób rzeczywiście potrzebujących międzynarodowej ochrony i udzielenie im właściwego statusu (wyrok Diakité, C-285/12, EU:C:2014:39, pkt 33).
- 32 Z tych okoliczności wynika, że ochrona uzupełniająca przewidziana dyrektywą 2004/83 stanowi uzupełnienie i dodatek w stosunku do ochrony uchodźców wprowadzonej konwencją genewską.

- 33 Wykładnia taka jest zresztą zgodna z celami określonymi przez art. 78 ust. 2 lit. a) i b) TFUE, według którego Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej przyjmują środki dotyczące wspólnego europejskiego systemu azylowego obejmującego między innymi „jednolity status ochrony uzupełniającej dla obywateli państw trzecich, którzy nie uzyskawszy azylu europejskiego, wymagają międzynarodowej ochrony”.
- 34 Ponadto, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 46 i 49 opinii, jako że osoba ubiegająca się o międzynarodową ochronę niekoniecznie jest w stanie ocenić, do jakiego rodzaju ochrony odnosi się jej wniosek, a ponadto status uchodźcy zapewnia szerszą ochronę niż status ochrony uzupełniającej, do właściwego organu należy co do zasady określenie statusu najwłaściwszego w sytuacji tej osoby.
- 35 Z rozważań tych wynika, że wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej nie powinien co do zasady być rozpatrywany, zanim właściwy organ nie stwierdzi, iż osoba ubiegająca się o międzynarodową ochronę nie spełnia warunków uzasadniających przyznanie statusu uchodźcy.
- 36 Wynika z tego, że dyrektywa 2004/83 nie stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu przewidującemu badanie przesłanek przyznania statusu uchodźcy przed badaniem przesłanek ochrony uzupełniającej.
- 37 Jednakże należy jeszcze zbadać, czy inne przepisy prawa Unii nie stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, takiemu jak rozpatrywane w sprawie głównej, które ustanawia dwie oddzielne procedury dla celów rozpatrzenia, odpowiednio, wniosku o udzielenie azylu i wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej, przy czym ten drugi wniosek może zostać złożony dopiero w następstwie oddalenia pierwszego wniosku.
- 38 W tym względzie należy przypomnieć, że dyrektywa 2004/83 nie zawiera przepisów proceduralnych stosujących się do rozpatrywania wniosków o udzielenie międzynarodowej ochrony. To dyrektywa 2004/85 ustanawia minimalne normy dotyczące procedur rozpatrywania wniosków i precyzuje prawa osób ubiegających się o azyl.
- 39 Jednakże dyrektywa 2005/85 znajduje zastosowanie do wniosków o udzielenie ochrony uzupełniającej tylko, gdy państwo członkowskie ustanowi jednolite postępowanie, w ramach którego będzie rozpatrywać wniosek w świetle dwóch form ochrony międzynarodowej, to znaczy ochrony związanej ze statusem uchodźcy i ochrony związanej z ochroną uzupełniająca (wyrok M., C-277/11, EU:C:2012:744, pkt 79).
- 40 Jak wynika z pkt 37 niniejszego wyroku, sytuacja w Irlandii nie kształtuje się w ten sposób.
- 41 Z tego względu w braku przepisów określonych przez prawo Unii w zakresie kwestii proceduralnych dotyczących rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej państwa członkowskie zachowują zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej uprawnienia do uregulowania tych kwestii, przy zagwarantowaniu poszanowania praw podstawowych i pełnej skuteczności przepisów prawa Unii dotyczących ochrony uzupełniającej (zob. podobnie wyrok VEBIC, C-439/08, EU:C:2010:739, pkt 64).
- 42 Wynika z tego, że krajowy przepis proceduralny, taki jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, który uzależnia rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej od uprzedniego oddalenia wniosku mającego na celu uzyskanie statusu uchodźcy, powinien gwarantować skuteczny dostęp osób wymagających ochrony uzupełniającej do uprawnień, które przyznaje im dyrektywa 2004/83.
- 43 W tym względzie, jak wynika z rozważań widniejących w pkt 29–35 niniejszego wyroku, sama okoliczność, że wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej jest rozpatrywany dopiero w następstwie decyzji odmawiającej przyznania statusu uchodźcy, co do zasady nie jest w stanie udaremnić skutecznego dostępu osób ubiegających się o ochronę uzupełniająca do uprawnień, które przyznaje im dyrektywa 2004/83.

- 44 Jednakże uregulowanie takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym oznacza, że obywatel państwa trzeciego chcący skorzystać wyłącznie z ochrony uzupełniającej w sposób nieuchronny musi przejść dwa odrębne etapy proceduralne, choć to wprowadzenie dwuetapowej procedury przyznawania międzynarodowej ochrony grozi przedłużeniem czasu trwania tej procedury i z tego względu opóźnieniem rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej.
- 45 Skuteczność dostępu do statusu ochrony uzupełniającej wymaga zaś, po pierwsze, by wniosek mający na celu uzyskanie statusu uchodźcy i wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej mogły zostać złożone jednocześnie, a po drugie, by rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej nastąpiło w rozsądnym terminie, czego sprawdzenie należy do sądu odsyłającego.
- 46 W tym względzie należy wziąć pod uwagę zarówno czas trwania rozpatrywania wniosku mającego na celu uzyskanie statusu uchodźcy, które to rozpatrywanie zakończyło się oddaleniem tego wniosku, jak i czas trwania rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej.
- 47 Należy również zauważyć, że gdy obywatel państwa trzeciego składa wniosek o udzielenie międzynarodowej ochrony, który nie wskazuje na żadną okoliczność pozwalającą na stwierdzenie, iż żywi on uzasadnioną obawę bycia prześladowanym, na właściwym organie ciąży obowiązek stwierdzenia w możliwie najkrótszym terminie, że chodzi o osobę, która nie może ubiegać się o status uchodźcy, aby można było w odpowiednim czasie rozpatrzyć wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej.
- 48 Organy odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosków o udzielenie międzynarodowej ochrony zgodnie z art. 23 ust. 4 dyrektywy 2005/85 mają w szczególności możliwość przyspieszenia procedury rozpatrywania przesłanek określonych dla uzyskania statusu uchodźcy, gdy wnioskodawca w sposób oczywisty nie spełnia warunków statusu „uchodźcy” w rozumieniu art. 2 lit. c) dyrektywy 2004/83.
- 49 Co się tyczy prawa do dobrej administracji, określonego w art. 41 karty, należy przypomnieć, że prawo to odzwierciedla ogólną zasadę prawa Unii.
- 50 Zatem, jako że w sprawie głównej państwo członkowskie wdraża prawo Unii, wymogi wynikające z prawa do dobrej administracji, w szczególności prawa każdej osoby do bezstronnego rozpatrzenia swojej sprawy w rozsądnym terminie, mają zastosowanie w ramach realizowanej przez właściwy organ procedury przyznania ochrony uzupełniającej, takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym.
- 51 Należy zatem sprawdzić, czy prawo do dobrej administracji stoi na przeszkodzie temu, by prawo krajowe państwa członkowskiego przewidywało tryb postępowania, zgodnie z którym wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej musi być przedmiotem odrębnej procedury następującej w sposób konieczny po oddaleniu wniosku o udzielenie azylu.
- 52 Co się tyczy dokładniej wymogu bezstronności, obejmuje on w szczególności obiektywną bezstronność, rozumianą w ten sposób, że po stronie organu krajowego muszą istnieć dostateczne gwarancje, by wykluczyć wszelkie uzasadnione wątpliwości co do ewentualnej tendencyjności (zob. analogicznie Ziegler/Komisja, C-439/11 P, EU:C:2013:513, pkt 155).
- 53 Trzeba zauważyć przede wszystkim, że w okolicznościach takich jak rozpatrywane w postępowaniu głównym fakt poinformowania przez organ krajowy przed rozpoczęciem rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej osoby ubiegającej się o tę ochronę o swoim zamiarze wydania decyzji o wydaleniu z terytorium nie może jako taki być interpretowany jako brak obiektywnej bezstronności tego organu.

- 54 Bezsporne jest bowiem, że ten zamiar właściwego organu jest motywowany stwierdzeniem, że obywatel państwa trzeciego nie spełnia przesłanek wymaganych do uzyskania statusu uchodźcy. Stwierdzenie to nie oznacza zatem, że właściwy organ już przyjął stanowisko w kwestii tego, czy obywatel ten spełnia warunki przyznania ochrony uzupełniającej.
- 55 Z tego względu przepis proceduralny rozpatrywany w postępowaniu głównym nie jest sprzeczny z wymogiem bezstronności wynikającym z prawa do dobrej administracji.
- 56 Prawo to zapewnia natomiast – podobnie jak wynikające z zasady skuteczności wymogi, które zostały przywołane w pkt 41 i 42 niniejszego wyroku – by czas trwania całej procedury rozpatrzenia wniosku o udzielenie międzynarodowej ochrony nie przekraczał rozsądnego terminu, czego sprawdzenie należy do sądu odsyłającego.
- 57 W świetle całości poprzedzających rozważań na zadane pytanie należy odpowiedzieć, że dyrektywa 2004/83, jak też zasada skuteczności i prawo do dobrej administracji nie stoją na przeszkodzie krajowemu przepisowi proceduralnemu, takiemu jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, uzależniającemu rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej od uprzedniego oddalenia wniosku mającego na celu uzyskanie statusu uchodźcy, o ile, po pierwsze, wniosek mający na celu uzyskanie statusu uchodźcy i wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej mogą być złożone jednocześnie, a po drugie, ten krajowy przepis proceduralny nie prowadzi do tego, by rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej następowało w terminie, który nie jest rozsądny, czego sprawdzenie należy do sądu odsyłającego.

W przedmiocie kosztów

- 58 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Dyrektywa Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osób, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony, oraz zawartości przyznawanej ochrony, jak też zasada skuteczności i prawo do dobrej administracji nie stoją na przeszkodzie krajowemu przepisowi proceduralnemu, takiemu jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, uzależniającemu rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej od uprzedniego oddalenia wniosku mającego na celu uzyskanie statusu uchodźcy, o ile, po pierwsze, wniosek mający na celu uzyskanie statusu uchodźcy i wniosek o udzielenie ochrony uzupełniającej mogą być złożone jednocześnie, a po drugie, ten krajowy przepis proceduralny nie prowadzi do tego, by rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony uzupełniającej następowało w terminie, który nie jest rozsądny, czego sprawdzenie należy do sądu odsyłającego.

Podpisy